

Nəqliyyat və enerji qovşağı kimi malik olduğu imkanlar ölkəmizin geostrateji rolunun təkcə regionla məhdudlaşmamasına və daha geniş arealı əhatə etməsinə gətirib çıxarıb. Azərbaycanın Şərqlə Qərb, Şimala Cənub arasında vacib körpü rolu oynaması yalnız onun əlverişli coğrafiyada yerləşməsi ilə bağlı deyil. Yürütdüyü çoxşaxəli və balanslaşdırılmış xarici siyasət, eyni zamanda daxilə yaradılan hərtərəfli infrastruktur, ən əsası, hər zaman beynəlxalq hüquqa sadıqlıq nümayiş etdirən etibarlı tərəfdaş olması ölkəmizin dünyaya sirayət edən nüfuz qazanmasının, beynəlxalq aləmdə layiqli yer tutmasının başlıca səbəbləridir. Artıq Mərkəzi Asiya ölkələri ilə vahid geoiqtisadi platformanı bölüşən Azərbaycanın həyata keçirdiyi siyasət həm də coğrafi sərhədlərin artıq formal xarakter daşdığı gerçəyini də danılmaz şəkildə ortaya qoyur.

VAHİD GEO SİYASİ İQTİSADI REGION

Strateji tərəfdaşlıq xarakterinə malik yeni dinamika

Azərbaycanın birləşdirici rolu sayəsində Mərkəzi Asiya ölkələri ilə Avropa ölkələri arasında artan iqtisadi, ticari əlaqələrin yüksək potensialı hər kəs tərəfindən vurğulanır. Onu da qeyd etmək ki, dünya nəhəngi Çinin təşəbbüsü olan "Bir kəmə, bir yol" layihəsində Mərkəzi Asiya ölkələrinin iştirakını da məhz Azərbaycanın geostrateji rolu labüd edir.

Noyabrın 16-da Özbəkistanın paytaxtı Daşkənddə Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın 7-ci Məşvərət Görüşündə Azərbaycanın tamhüquqlu iştirakçı qismində adıçəkilən formata qoşulmasına dair qərar qəbul edilməsi də ölkəmizin yürütdüyü uzaqgörən siyasətin formalaşdırdığı reallıqların diktə etdiyi zərurətdir. Eyni zamanda bu platformada yer alması ölkəmizin həyata keçirdiyi çevik xarici siyasətin məntiqi nəticəsidir.

Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın 7-ci Məşvərət Görüşündə Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, Azərbaycan Cənubi Qafqazda yerləşsə də, bu gün fəal qarşılıqlı fəaliyyət sayəsində Mərkəzi Asiya və Azərbaycan artıq global miqyasda

nüfuzu əhəmiyyətli dərəcədə artan vahid geosiyasi və geoiqtisadi regiondur.

Azərbaycanla Mərkəzi Asiya dövlətləri arasında münasibətlərin xüsusi xarakter daşdığını söyləyən dövlətimizin başçısı bildirdi ki, bizi çoxəsrlik ortaq tarix, mənəvi və mədəni irs, qardaşlıq, dostluq, həmrəylik birləşdirir: "Biz bu əlaqələri nəinki qoruyub saxlamışıq, həm də onlara strateji tərəfdaşlıq xarakterinə malik olan yeni dinamika bəxş etmişik".

Azərbaycan Mərkəzi Asiya ölkələri ilə müttəfiqlik və strateji tərəfdaşlıq, o cümlədən birgə investisiya fondlarının yaradılması haqqında müqavilə və bəyannamələr imzalayıb. Eyni zamanda mədəni əlaqələr uğurla inkişaf etdirilir ki, bu da xalqlarımızın, ölkələrimizin daha da yaxınlaşması baxımından vacibdir. Azərbaycanın Mərkəzi Asiya ölkələrinin hər biri ilə ayrı-ayrılıqda dostluğa əsaslanan ikitərəfli əlaqələrə malik olması vahid platforma çərçivəsində də ölkələrimizin siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik və sair məsələlərdə əməkdaşlıqlarının daha da dərinləşməsinə mühüm zəmin yaradacaq. O cümlədən indiyə qədər də beynəlxalq platformalarda bir-birlərinin milli maraqlarını müdafiə edən bu

ölkələrin vahid güc kimi çıxış etmələri vacib məqamdır.

Tarixi miqyasda hadisə

Azərbaycan ilə Mərkəzi Asiya ölkələri arasında son illər yüksəkseviyyəli qarşılıqlı səfərlər müntəzəm xarakter alıb. Son üç ildə Prezident İlham Əliyev Mərkəzi Asiya ölkələrində 14 dəfə səfərdə olub, bu müddət ərzində həmkarları respublikamıza 23 dəfə səfər ediblər.

Mərkəzi Asiya dövlətlərinin rəhbərlərinin Qarabağ bölgəsinə səfər etmələri isə ölkələrimiz arasındakı həmrəyliyin əyani təzahürüdür. Bu il iyulun 4-də Xankəndi şəhərində İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (ECO) 17-ci Zirvə Görüşü zamanı bu dostluq və həmrəylik bir daha nümayiş etdirildi.

Sözügedən dövlətlər işğaldan azad edilən ərazilərimizdə həyata keçirilən quruculuq və bərpa işlərində də yaxından iştirak edirlər. Özbəkistan, Qazaxıstan və Qırğızıstan dövlətlərinin xalqımıza hədiyyələri olan Füzuli şəhərində Mirzə Uluqbəy adına məktəb, Kurmanqazi adına Uşaq İncəsənət Mərkəzi, Ağdamda Aykol Manas adına məktəb fəaliyyət göstərir.

Bu il 7 oktyabr tarixində Füzulidə Türkmənistan tərəfindən tikiləcək məscidin təməli qoyulub.

Bütün bunlar dost dəstəyinin örnəkləridir. Bu mənada Azərbaycanın Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın Məşvərət Görüşünə tamhüquqlu iştirakçı kimi qəbul edilməsi də təsadüfi deyildi.

Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın 7-ci Məşvərət Görüşündəki çıxışında dövlətimizin rəhbəri İlham Əliyev vurğuladı ki, bu qərar münasibətlərimizin dostluq və qardaşlıq xarakterini bir daha təsdiqləyir, həmçinin geniş coğrafi məkanda əməkdaşlığın və qarşılıqlı fəaliyyətin möhkəmlənməsinə xidmət edəcəkdir.

Yeri gəlmişkən bildirək ki, noyabrın 19-da türkmən xalqının Milli Lideri, Türkmənistan Xalq Məsləhətinin Sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov bu əlamətdar hadisə münasibətilə Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu ünvanlayıb. Türkmən xalqının Milli Lideri bildirib: "Sizi və Sizin simanızda bütün Azərbaycan xalqını Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın 7-ci Məşvərət Görüşündə "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın Məşvərət Görüşündə tamhüquqlu iş-

tirakı haqqında" qərarın yekdilliklə qəbul edilməsi münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm. Sözsüz ki, bu, tarixi miqyasda hadisədir".

Qurbanqulu Berdiməhəmmədov qəti əmin olduğunu bildirib ki, qəbul edilən qərar tamamilə qanunauyğundur, Mərkəzi Asiya ölkələrinin və Azərbaycanın tarixi inkişaf yolunu, onların zəruri ehtiyaclarını və həqiqi maraqlarını obyektiv şəkildə əks etdirir: "Məhz Mərkəzi Asiya və Azərbaycan transkontinental, çoxvektorlu qarşılıqlı əlaqədə əsas vəsilə olmaq vəzifəsini öz öhdələrinə götürüblər, bu olmadan tarazlaşdırılmış, uğurlu və davamlı müasir iqtisadi arxitekturanın yaradılması mümkün deyil. Artıq ölkənizin bu ali məqsədin reallaşmasında iştirakı əlavə güclü siyasi-hüquqi təməllə möhkəmləndirilib".

Göründüyü kimi, xarici siyasətdə Mərkəzi Asiya ölkələri ilə əlaqələri prioritet seçən Azərbaycanın Mərkəzi Asiya Məşvərət Şurasına üzvlüyü təkcə respublikamız və sözügedən dövlətlər üçün deyil, ümumilikdə daha geniş coğrafiya üçün vacib strateji əhəmiyyətə malikdir.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*